

7/25383-25405

T.C.
GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 54045643/610- 3230
Konu : Soru Önergeleri

16 .07/2013

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 21.06.2013 tarihli ve 129787 sayılı yazı.

İlgi yazı ekinde alınan, Ankara Milletvekili İzzet ÇETİN'e ait 7/25383, Ardahan Milletvekili Ensar ÖĞÜT'e ait 7/25384, 7/25389, 7/25391, 7/25392, 7/25393, 7/25399, 7/25400, 7/25401 ve 7/25402, Tekirdağ Milletvekili Emre KÖPRÜLÜ'ye ait 7/25385, Manisa Milletvekili Erkan AKÇAY'a ait 7/25386, Bursa Milletvekili İsmet BÜYÜKATAMAN'a ait 7/25387, Kütahya Milletvekili Alim IŞIK'a ait 7/25388, Balıkesir Milletvekili Ahmet Duran BULUT'a ait 7/25390, Gaziantep Milletvekili Mehmet ŞEKER'e ait 7/25394, Tekirdağ Milletvekili Candan YÜCEER'e ait 7/25395, Muş Milletvekili Demir ÇELİK'e ait 7/25396, Bursa Milletvekili Kemal EKİNCİ'ye ait 7/25397, Mersin Milletvekili Ali ÖZ'e ait 7/25398, Eskişehir Milletvekili Ruhsar DEMİREL'e ait 7/25403, Balıkesir Milletvekili Ayşe Nedret AKOVA'ya ait 7/25404 ve 7/25405 esas nolu yazılı soru önergelerine ilişkin Bakanlığımız görüşü ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Mehdi EKER
Bakan

EKLER:

1-7/25383, 7/25384, 7/25385, 7/25386,
7/25387, 7/25388, 7/25389, 7/25390,
7/25391, 7/25392, 7/25393, 7/25394,
7/25395, 7/25396, 7/25397, 7/25398,
7/25399, 7/25400, 7/25401, 7/25402,
7/25403, 7/25404, 7/25405, (52 sayfa)

YAZILI SORU ÖNERGESİ

Önerge Sahibi

: Erkan AKÇAY

Manisa Milletvekili

Esas No

: 7/25386

8-9 Mayıs 2013 tarihlerinde Manisa ili Alaşehir, Sarıgöl ve Ahmetli ilçelerinde aniden başlayan dolu yağışı nedeniyle üzüm salkımları yerlere serilmiş, asma filizleri kırılmış ve bağların bulunduğu araziler göle dönmüştür. Dolu yağışından hasar gören bağların omcalarında üzüm ve yaprak dahi kalmamıştır. Bu bağlardan bu yıl üzüm alınamayacağı gibi gelecek yıl da üzüm alınması çok zordur.

Sarıgöl merkezde Adaarası ve Kavakkırı Mevkii, Güneydamlar, Bahadırlar, Sığırtmaçlı, Doğuşlar, Yeşiltepe, Yukarıkoçaklar, Tırazlar, Çanakçı, Çimentepe, Bağlıca, Dindarlı, Alemşah ve Dadağlı köylerindeki 26 bin dönüm üzüm bağında yüzde 20 ile yüzde 100 arasında zarar oluşmuştur. Yaklaşık 10 bin dekar üzüm bağı ise yüzde yüz hasar görmüştür. Sarıgöl'de 81 bin dekar alanda üzüm üretildiği düşünüldüğünde üzüm üretim alanlarının yaklaşık yüzde 30'unun hasar gördüğü anlaşılmaktadır. Sarıgöl'de doludan zarar gören üzüm üreticisi sayısı 936 kişi olup bunların tahmini zararı 40 milyon lira civarındadır.

Alaşehir ilçesine bağlı Yeşilyurt, Sobran, Subaşı, Üzümlü, Narlıdere, Delemenler, Hacıaliler, Badınca köylerinde yaklaşık 22 bin dekar üzüm bağında yüzde 20 ile yüzde 100 arasında zarar oluşmuştur. Alaşehir'de doludan zarar gören üzüm üreticisi sayısı 936 kişi olup bunların tahmini zararı 50 milyon lira civarındadır.

Ahmetli ilçesi Gökkaya Beldesinde 5 bin dönüm üzüm bağında yüzde 20 ile yüzde 100 arasında zarar oluşmuştur. Gökkaya Beldesinde doludan zarar gören üzüm üreticisi sayısı yaklaşık 400 kişi olup bunların tahmini zararı 11 milyon liradır.

Bu kapsamda;

SORU 1) Doludan zarar gören Manisalı çiftçilerimizin Ziraat Bankası başta olmak üzere kamu bankaları ile Tarım Kredi Kooperatiflerine borçlarını uzun vadeli ve faizsiz olarak ertelemeyi düşünüyor musunuz?

SORU 2) Çiftçilerimizin en önemli taleplerinden biri de özel bankalara olan borçlarının ertelenmesidir. Doludan zarar gören çiftçilerimizin özel bankalara borcunu devlet bankalarına aktararak uzun vadeli ve faizsiz olarak ertelemeyi düşünüyor musunuz?

SORU 3) TARSİM sigorta primleri çok yüksek olduğu için çiftçilerimiz sigorta yaptıramamaktadır. TARSİM sigorta primlerini düşürmeye yönelik bir çalışma yapmayı düşünüyor musunuz?

SORU 4) Dolu yağışından hasar gören bağların omcalarında üzüm ve yaprak kalmamıştır. Bu bağlardan bu yıl üzüm alınamayacağı gibi gelecek yıl üzüm alınması da çok zordur. Doludan zarar gören üzüm üreticilerinin yaralarını sarmak ve üzüm üreticilerini gelecek yıla hazırlamak amacıyla faizsiz ve uzun vadeli "Can Suyu" kredisi vermeyi düşünüyor musunuz?

T.C.
GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

SORU 5) Doludan zarar gören bağların bir kısmı TARSİM sigortalısı olmakla birlikte büyük bir çoğunluğu sigortasızdır. Maddi imkânsızlar ve tapu sorunları nedeniyle sigorta yaptıramayan bağcıların zararlarını kendilerinin karşılaması imkânsızdır. TARSİM sigortası yaptıramayan çiftçilerimizin zararlarını karşılanmayı düşünüyor musunuz?

SORU 6) TARSİM'e sigorta yaptıran çiftçilerimiz TARSİM'den gelen zarar tespit eksperinin hazırlamış olduğu raporların gerçek zarar oranlarını yansıtmadığını söylemektedir. Bu uyumsuzlukları gidermek amacıyla her ilçenin Ziraat Odası Başkanının TARSİM'in hasar tespit eksper heyetinin doğal üyesi olmasına ve zarar tespit çalışmalarına katılmasına yönelik bir düzenleme yapmayı düşünüyor musunuz?

SORU 7) Tapusuz veya mülkiyeti mahkemelik olan arazilerde üretim yapan çiftçilerimiz Çiftçi Kayıt Sistemine üye olamamakta dolayısıyla TARSİM sigortası da yaptıramamaktadır. Alayşehir ilçesinde doludan en fazla Sobran ve Subaşı köylerindeki üzüm üreticileri zarar görmüştür. Bu köylerimizde binlerce dönüm arazinin tapu davası 1946 yılından beri devam etmektedir. Örneğin Sobran köyündeki yaklaşık 3500 dekar arazinin 1500 dekarı 1946 yılından beri mahkemelikdir. Bu nedenle Sobran ve Subaşı köylülerimizin büyük bir çoğunluğu sigorta yaptıramamıştır. Tapusuz veya mülkiyeti sorunlu arazilerde üretim yapan çiftçilerin zilliyetlerinin tespit edilerek zilliyetli olan bu çiftçilerin TARSİM sigortası yaptırabilmelerine yönelik bir çalışma yapmayı düşünüyor musunuz?

CEVAP 1-2-3-4-5-6-7) Bakanlığımızca 01.01.2013-01.07.2013 tarihleri arasında meydana gelen tüm afetlere ilişkin bilgiler Hazine Müsteşarlığı'na iletilmiştir.

Çiftçilerimizin özel bankalardan temin etmiş oldukları krediler ile ilgili işlemler Bakanlığımız tasarrufu dışındadır.

Tarım Sigortası uygulamaları 2006 yılında ilk kez başlatılmış olup, poliçe bedelinin %50'si devlet tarafından karşılanmaktadır.

Devlet destekli tarım sigortaları sisteminde (TARSİM); doğal afet ve hastalıkların, tarım ve hayvancılıkta neden olduğu zararların karşılanarak, üreticilerin uzun vadede gelir istikrarına kavuşturulması ve tarımsal üretimde üretim de sürdürülebilirliğin sağlanması amaçlanmaktadır.

Tarım sigortalarında prim fiyatları; "Tarım Sigortaları Havuzu"nun aktüerya birimi tarafından belirlenmektedir. Bu birim, sigortaya konu ürünlerin fenolojik evreleri, meteoroloji verileri, sigorta istatistikleri ve topografik verileri değerlendirerek, risk ile ilgili "hasar maliyeti" belirlemektedir. Belirlenen hasar maliyetine; ekspertiz masrafları, genel giderler, acente - şirket komisyonu ve emniyet marjı ilave edilerek prim fiyatı oluşturulmaktadır.

Fiyatlandırmada; "Coğrafi Konumun Risk Kategorisi (Don, Fırtına, Dolu Tehlike Bölgeleri), Ürünlerin Riske Karşı Hassasiyet Sınıfları (Ürün Hassasiyet Sınıfları) ve Muafiyet - Müşterek Sigorta Oranları" da dikkate alınmaktadır.

2013 yılında tarım sigortası yaptıran üreticilerimiz (devlet prim desteği hariç);

- 1 dekar Buğday için ortalama olarak 1,9 TL,
- 1 dekar Arpa için ortalama olarak 1,9 TL,
- 1 dekar Ayçiçeği için ortalama olarak 1,7 TL,
- 1 dekar Pamuk için ortalama olarak 4,5 TL sigorta primi ödemektedirler.

T.C.
GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Tarım sigortalarının yaygınlaştırılması için; tüm sigorta branşlarında, %5 başlangıç, %10 yenileme ve hasarsızlık ile %5 oranında peşin ödeme indirimi uygulamaları yapılmaktadır.

Yürütülen etkin çalışmalar neticesinde TARSİM, Avrupa'nın önde gelen sigorta kuruluşları içerisinde 3'üncü sıraya yükselmiştir.

Manisa ilinde 2007 yılında 7.451 adet tarım sigortası poliçesi düzenlenmiş iken, 2012 yılında 29.560 adet tarım sigortası poliçesi düzenlenmiştir. Yine aynı dönemde 2007 yılında 1.780.745 TL hasar tazminatı ödenmiş iken, 2012 yılında 5.879.705 TL hasar tazminatı ödenmiştir.

5488 sayılı Tarım Kanunu Tarımsal Desteklemelerin Uygulama Esasları başlıklı Madde 20 (d) bendinde; *"Üreticilere yapılacak her türlü destekleme ödemelerinde, entegre idare ve kontrol sistemi kullanılır"* ifadesi, Çiftçi Kayıt Sisteminin Esas Alınması başlıklı Geçici Madde 2'de ise; *"Entegre idare ve kontrol sistemi oluşturuluncaya kadar üreticilere yapılacak bitkisel üretimle ilgili destekleme ödemelerinde çiftçi kayıt sistemi esas alınır."* ifadesi yer almaktadır.

Bu çerçevede üreticilerin, diğer tarımsal desteklemelerde olduğu gibi tarım sigortasındaki prim desteğinden, %50 tarım sigortası poliçe desteğinden ve sonrasında hasar meydana geldiğinde de hasar tazminatından yararlanabilmesi için; Çiftçi Kayıt Sistemine (ÇKS) kayıt yaptırması ve bu kaydını her yıl güncellemesi gerekmektedir.

Ayrıca, 5363 sayılı Tarım Sigortaları Kanunu'nun 17 nci maddesinde *"Bu Kanun kapsamında, uygulama yılında yer alan riskler için tarım sigortası yaptırmayan üreticiler, 20/6/1977 tarihli ve 2090 sayılı Tabii Afetlerden Zarar Gören Çiftçilere Yapılacak Yardımlar Hakkında Kanundan yararlanamaz"* ifadesi yer almaktadır.

Tarım sigortaları mevcut uygulamalarında; herhangi bir hasar durumunda; yapılan ihbar kapsamında TARSİM eksperleri tarafından bahse konu sigortalı parsellerde zaman kaybına meydan vermeksizin ekspertizler yapılmaktadır. Hasarlı alanlarda hasat öncesi yapılacak kesin ekspertiz sonucunda ortaya çıkacak hasar oranlarına göre üreticilere tazminatları ödenmektedir.

Tarım sigortası yaptıran çiftçilerimiz TARSİM eksperlerinin düzenlemiş olduğu rapor/raporlara itiraz hakkı bulunmakta olup, itiraz edilen rapor/raporlara yeniden eksper görevlendirilmektedir.

TARSİM Eksperleri gerçek zararı mümkün olan en yüksek hassasiyetle tespit edebilmeleri için sürekli eğitilmekte olup, ayrıca Bakanlığımızca *"Eksper Disiplin Yönergesi"* çerçevesinde denetlenmektedir.

Bakanlığımız tarafından yürütülen, Çiftçi Kayıt Sistemi (ÇKS) uygulamaları 25/04/2006 tarih ve 26149 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren *"5488 sayılı Tarım Kanunu"*, 16 Nisan 2005 tarih ve 25788 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan *"Çiftçi Kayıt Sistemi (ÇKS) Yönetmeliği"* ve 26/07/2006 tarih ve 26240 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan *"Çiftçi Kayıt Sistemi Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik"* hükümleri çerçevesinde yürütülmektedir.

T.C.
GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Çiftçi Kayıt Sistemi Yönetmeliğinin 4 üncü maddesinde tarım arazisi "Kadastro geçmiş birimlerde tapu kayıtlarında, kadastro geçmemiş birimlerde ise tespit komisyonu keşif raporlarında, tarım arazisi vasfı bulunan ve 31/8/1956 tarihli ve 6831 sayılı Orman Kanunu'nun 57 nci maddesi hükmü uyarınca ağaçlandırılmak suretiyle tahsis edilen, gerçek ve tüzel kişilerin tarımsal üretim kaynaklarını kullanarak üzerinde tarımsal faaliyet yürüttüğü taşınmaz" olarak tanımlanmaktadır. Tarımsal faaliyet ise "Tarım arazisi üzerinde fiilen tarımsal üretim kaynaklarını kullanarak yapılan bitkisel üretim," şeklinde tanımlanmış olup, tarım arazisi vasfı taşıyan tapusuz yani kadastro geçmemiş alanlarda Tespit Komisyonlarının oluşturulacak keşif raporları ile "Çiftçi Kayıt Sistemi Yönetmeliğinin" diğer hükümlerinin yerine getirilmesi halinde "Çiftçi Kayıt Sistemine" kaydedilmektedir.

Mülkiyeti mahkemelik olan araziler ile ilgili ise; "Çiftçi Kayıt Sistemi Yönetmeliğinin" Çiftçilerden İstenecek Bilgi ve Belgeler Bölümü (Madde7/1-8)'nde "Tapu sicilinde tescili bulunmayan mülkiyeti ihtilaflı tarım arazilerinde kadastro sırasında maliki belirlenmiş ise; maliki gösterir kadastro/tapulama tutanağı, malik ölmüş ise kadastro/tapulama tutanağı ile mirasçılarını gösterir mahkeme kararının aslı veya noterce onaylanmış sureti ve tarım arazisinin başvuru bulunan kişi tarafından halen kullanıldığını gösterir il/ilçe müdürlüklerince belirlenen teknik eleman ve muhtar tarafından müştereken imzalanmış keşif raporu," isteneceği hükmüne bağlanmıştır.

Ayrıca, 01/06/2006 tarihli ÇKS Genelgesi Ek'inin 5. maddesinde yer alan "Mülkiyeti ihtilaflı arazilerde, tapulama tutanağında malik hanesi boş olmakla birlikte, edinme kısmında malik belirtilmiş ise, söz konusu ihtilaflı arazinin de ÇKS'ye kaydedilmesi gerekmektedir." hükmü çerçevesinde işlem yapılmaktadır.

Konuyla ilgili Tarım Kredi Kooperatifleri Merkez Birliği Genel Müdürlüğünden alınan cevabi görüş aşağıda yer almaktadır;

Tarım Kredi Kooperatifleri Anasözleşmesine göre; 14.06.2005 tarih ve 5363 sayılı Tarım Sigortaları Kanunu'nun dışında kalan risk, ürün ve bölgelerde, ürün vadelerinden önce meydana gelen deprem, kuraklık, don, yangın, su baskını ve dolu gibi tabii afetler veya bitkisel ve hayvansal hastalıkları nedeniyle tarımsal varlığı %40 ve üzerinde zarar gören ve bu durumları yürürlükte olan ilgili Kanun'a veya Kararnamelere göre Tarım Kredi Kooperatifi temsilcisinin de katılımıyla teşkil olunacak il/ilçe hasar tespit komisyonu kararlarıyla tespit edilen ortakların hasar tarihi itibarıyla günü gelmemiş olan borçları cari tarımsal kredi faiz oranı üzerinden ertelenebilmektedir.

Ayrıca, Tarım Kredi Kooperatifleri ortaklarının tarımsal kredi borçlarının ertelenmesi, yürürlüğe konulan Kanun ve/veya Kararnamelerle Tarım Kredi Kooperatiflerine verilen görevler doğrultusunda da yapılmaktadır.

Tarım Kredi Kooperatiflerince, icra takibinde olan ortaklar da dahil olmak üzere, Tarım Kredi Kooperatiflerine vadesi geçen borçlarını ödeme istek ve gayreti içerisinde olan ortaklara, borçlarını ödeyebilmelerini teminen kolaylıklar sağlanmaktadır.

Bu çerçevede 01.02.2013 tarihi itibarıyla kanuni takipteki krediler hesabında borcu bulunan ve 31.12.2013 tarihine kadar müracaat eden kooperatif ortaklarının borçlarını defaten ödemeleri halinde temerrüt faizi yerine normal faiz oranı üzerinden faiz hesaplanmak suretiyle tahsil edilmektedir.

T.C.
GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Diğer yandan, borcunu defaten ödeme imkanına sahip olmayan kooperatif ortaklarının, borçlarının en az %25'ini peşin ödemeleri kaydıyla kalan borçları için gelecek ürün hasat dönemine kadar 1 yılı geçmeyecek şekilde bir veya birden fazla taksitle ödeme imkânı sağlanabilmektedir.

Ayrıca, Tarım Kredi Kooperatifleri ortaklarının kooperatiflere olan vadesi geçen borçlarının asgari %60'nı ödemeleri kaydıyla, kalan kısmı için yeni kredi kullandırılarak borçlarına mahsup edilebilmektedir.

Konu ile ilgili olarak T.C. Ziraat Bankası A.Ş. Genel Müdürlüğünden alınan cevabi görüş aşağıda yer almaktadır;

Ziraat Bankası'na yasal düzenlemeler çerçevesinde üreticilerin kredilerinin yeniden yapılandırılmasına yönelik olarak, Bankalarca Kredilerin ve Diğer Alacakların Niteliklerinin Belirlenmesi ve Bunlar İçin Ayrılacak Karşılıklara İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik ve diğer bankacılık mevzuatı dikkate alınarak gerekli kolaylıklar sağlanmaktadır.

SORU 8) Üzüm üreticilerinin bağlarını dolu, don ve yağıştan korumak amacıyla kullandıkları örtülere Bakanlığınızca herhangi bir destek verilmekte midir?

SORU 9) Manisalı çiftçilerimiz; soğuk, don, dolu ve olgunlaştıktan sonra üzüm yağmurdan koruyan dayanıklı tül örtü sistemine geçmek istemektedir. Uzun vadeli dayanıklı tül örtüler ortalama 7-8 yıl dayanmaktadır. Ancak bu örtülerin dekar başına maliyeti yaklaşık 8 bin liradır. Uzun vadeli ve dayanıklı tül örtülere herhangi bir destek verilmekte midir? Eğer veriliyorsa ne oranda verilmektedir?

SORU 10) Tül örtü desteği için başvuranların çok küçük bir bölümüne kura ile destek verildiği doğru mudur?

SORU 11) Tül örtü desteği için bu zamana kadar kaç kişi başvurmuştur? Bunlardan kaçına ne kadar destek verilmiştir?

SORU 12) Tül örtü desteği için başvuran tüm üreticilere destek vermeyi düşünüyor musunuz? Buna yönelik bir çalışmanız var mıdır?

CEVAP 8-9-10-11-12) Bakanlığımızca, Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı çerçevesinde, bağ veya bahçe arazilerinin dolu, aşırı ılık-sıcaklık zararına karşı korumak amacıyla file sistemi uygulamalarına %50 oranında hibe desteği verilmektedir.

Söz konusu program kapsamında hazırlanan Makine ve Ekipman Alımlarının Desteklenmesi hakkındaki tebliğ (Tebliğ no: 2013/27) doğrultusunda, file sistemine ilişkin puanlama kriterleri dikkate alınarak, İl Müdürlüklerimizce, kendilerine ayrılan bütçe olanakları çerçevesinde hibe desteği alacak yatırımcılar belirlenmekte olup, kura ile destek verilmesi söz konusu değildir.

File sistemi alımı için 2007-2012 yılları arasında toplam 131 projeye hibe desteği verilmiştir. Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programının 2015 yılına kadar devam etmesi planlanmıştır.